

Sınıf ve Türkçe Öğretmenliği Adaylarının Yazmaya İlişkin Kaygıların Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi *

Investigation of the Anxiety Levels Regarding Writing of Primary School and Turkish Language Teacher Candidates

ÖZET

Araştırmanın amacı öğretmen adaylarının yazma kaygılarının çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Bu bağlamda araştırma nicel araştırma yöntemlerinden birisi olan genel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 197 Sınıf Öğretmeni adayı ve 84 Türkçe Öğretmeni adayı toplamda 281 öğretmen adayı dahil edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Karakaya ve Ülper (2011) tarafından geliştirilmiş olan Yazma Kaygısı Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma verilerini toplamak için Google Formlardan yararlanılmıştır. Öğretmen adaylarına formun linki gönderilmiş ve formdaki tüm bilgiler ile ölçeğin doldurulması istenmiştir. Veri toplama sürecinin ardından verilerin analizine geçilmeden normallik varsayımı kontrol edilmiş ve verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Analizler parametrik analizler yardımıyla yapılmıştır. Araştırma sonucunda Sınıf ve Türkçe Öğretmeni adaylarının yazma kaygılarının orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Sonuçlar doğrultusunda Sınıf ve Türkçe Öğretmeni adaylarının yazma kaygılarının orta düzeyden düşük düzeye getirilmesi için üniversitelerde yazılı anlatım derslerinin etkinliğinin artırılması önerisinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yazma kaygısı, sınıf öğretmeni adayı, Türkçe öğretmeni adayı, nicel araştırma

ABSTRACT

The aim of the study is to examine the writing anxiety of teacher candidates in terms of various variables. In this context, the study was conducted with the general screening model, which is one of the quantitative research methods. 197 Primary School Teacher candidates and 84 Turkish Teacher candidates, a total of 281 teacher candidates, were included in the study. The Writing Anxiety Scale developed by Karakaya and Ülper (2011) was used as the data collection tool in the study. Google Forms were used to collect the research data. The link to the form was sent to the teacher candidates and they were asked to fill in the scale with all the information in the form. After the data collection process, the normality assumption was checked before moving on to the analysis of the data and it was determined that the data showed a normal distribution. The analyses were conducted with the help of parametric analyses. As a result of the study, it was found that the writing anxiety of Classroom and Turkish Teacher candidates was at a moderate level. In line with the results, it was suggested that the effectiveness of written expression courses at universities should be increased in order to bring the writing anxiety of Classroom and Turkish Teacher candidates from a moderate level to a low level.

Keywords: Writing anxiety, primary school teacher candidate, Turkish teacher candidate, quantitative research

GİRİŞ

İnsanlar dört temel dil becerine sahiptir. Bu beceriler dinleme, konuşma, okuma ve yazmadır. En önce gelişen dil becerisi dinlemedir, bunu konuşma becerisi takip eder. Bu iki beceri okul ortamına gelmeden kazanılmış olur. Okuma ve yazma becerisi ise daha çok okul ortamında öğrenilerek kazanılır (Karakaya ve Ülper, 2011). Dinleme ve konuşma becerilerinde bir kasıt yokken bilinçsiz şekilde kazanılırken; okuma ve yazma becerilerinde süreç böyle değildir, bir amaç kapsamında öğrenilir. Dört temel dil becerisinden konuşma ve dinlemenin okul dışında kazandırılması mümkündür. Fakat okuma ve yazma becerilerinin kazandırılması için bir eğitim şarttır. Okuma ve yazma becerisi ilkokul kurumlarında Türkçe dersleriyle kazandırılmaya çalışılmaktadır (Belet ve Yaşar, 2007; Uysal, Sidekli ve Tolun, 2021). Bu dört temel beceri birbiriyle etkileşim halindedir. Örneğin dinleme becerisi yetersiz olan bireyin konuşma becerisi gelişmemiştir. Özellikle yazma becerisinde diğer üç temel dil becerisi oldukça etkili olmaktadır.

Yazma; öğrenme, anlama, uygulama ve yeni bilgilerin sentezini, yaratıcı düşünceleri, problem çözmeyi ve tamamlanmış bir yazının yansımalarını ve yeniden yapılandırılmasını kapsadığını ifade etmişlerdir (Defazio, Jones, Tennant ve Hook, 2010). Yazma; hedefler koymak, fikirler üretmek, bilgi düzenlemek, uygun dili seçmek, taslak hazırlamak, okumak ve değerlendirmek, sonra tekrar gözden geçirmek ve düzenlemek gibi bir dizi faaliyetler bütünüdür (Hedge, 2001). Bireyin içinde bulunduğu durum yazma faaliyetlerini etkilemektedir. Yazma sürecine ilişkin olumsuz tutumların, korkuların, endişelerin, zorlanmaların olması yazma kaygısına işaret etmektedir. Yazma

Hatice Vatansver Bayraktar¹
Hümevra Uysal²
Şule Öztürk³
Senanur Karadağ⁴

How to Cite This Article

Vatansver Bayraktar, H., Uysal, H., Öztürk, Ş. & Karadağ, S. (2025). "Sınıf ve Türkçe Öğretmenliği Adaylarının Yazmaya İlişkin Kaygıların Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi", *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 11(1): 24-33. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14744714>

Arrival: 17 November 2024
Published: 30 January 2025

International Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

This journal is an open access, peer-reviewed international journal.

*Bu çalışma Tokat Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi'nde sözlü sunum olarak sunulmuştur.

¹ Prof. Dr., İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği ABD, İstanbul, Türkiye.

² Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği ABD, İstanbul, Türkiye.

³ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, İstanbul, Türkiye.

⁴ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, İstanbul, Türkiye.

kaygısı yazmaya yönelik verilen olumsuz tepkidir. Yazma kaygısı üzüntü, korku gibi psikolojik olarak olabileceği gibi kramp girmesi gibi belirtilerle fiziksel olarak da bireylerde ortaya çıkmaktadır (Zorbaz, 2010). Kaygı sonucunda hem yazma süreci hem de yazma sonucunda ortaya çıkan ürünler olumsuz etkilenmektedir.

Yazma becerisinin geliştirilmesinde öğretmenlere büyük görevler düşmektedir. Öğretmenler bu beceriyi gerektiği gibi kazandırmak ve kaygıları yok etmek için çaba sarf etmelidir. Yazma deyince akla klasik anlayışla kompozisyon yazdırmak gelse de öğretmenin öğrencilere farklı türlerde yazma çalışmalarını yapması gerekmektedir (Göçer, 2010).

Yazma becerilerini öğrencilere kazandıracak olan öğretmenin önce kendisi gerekli becerilere sahip olmalı ve kaygıya da sahip olmaması gerekmektedir. Böylece kendinde olan yeterliği bir başkasına da aktarabilir. Öğretmenler bu yeterliğe mesleğe başlamadan önce bir öğretmen adayı iken sahip olmalıdır. Kendilerindeki kaygı düzeyinin ne kadar olduğuna bakarak bu alanlardaki sıkıntılarını gidermeye yönelik çalışmalar yapabilirler.

Yazma kaygısı ile ilgili literatüre bakıldığında; ilkökul öğrencilerinin yazma kaygısı (Bozgün, 2022), ortaokul öğrencilerinin yazma kaygısı (Öztürk, 2012; Özsoy, 2015), öğretmen adaylarının yazma kaygılarının (İşeri ve Ünal, 2012; Kuşdemir, Şahin ve Bulut, 2016; Kalaycı ve Erdoğan, 2017) incelendiği çalışmalara rastlanmıştır. 2018 yılında Yükseköğretim Kurumlarında yapılan program değişikliklerinden sonra Sınıf ve Türkçe öğretmen adaylarına yönelik yapılan çalışmalara rastlanılmamıştır.

Araştırmanın amacı Sınıf ve Türkçe Öğretmeni adaylarının yazma kaygılarının çeşitli değişkenler ile incelenmesidir. Bu doğrultuda şu alt amaçlara cevap aranmıştır.

- ✓ Öğretmen adaylarının yazmaya ilişkin kaygı puanları öğrenim gördükleri bölüme göre farklılaşmakta mıdır?
- ✓ Sınıf ve Türkçe öğretmen adaylarının yazmaya ilişkin kaygı puanları cinsiyet değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- ✓ Sınıf ve Türkçe öğretmen adaylarının yazmaya ilişkin kaygı puanları yaş değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- ✓ Sınıf ve Türkçe öğretmen adaylarının yazmaya ilişkin kaygı puanları anne eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- ✓ Sınıf ve Türkçe öğretmen adaylarının yazmaya ilişkin kaygı puanları baba eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- ✓ Sınıf ve Türkçe öğretmen adaylarının yazmaya ilişkin kaygı puanları sahip oldukları kitap sayısına göre farklılaşmakta mıdır?
- ✓ Sınıf ve Türkçe öğretmen adaylarının yazmaya ilişkin kaygı puanları kitap okuma sıklıklarına göre farklılaşmakta mıdır?
- ✓ Sınıf ve Türkçe öğretmen adaylarının yazmaya ilişkin kaygı puanları bir günde ortalama televizyon izleme süresi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- ✓ Sınıf ve Türkçe öğretmen adaylarının yazmaya ilişkin kaygı puanları bir günde internette geçirdikleri zaman değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- ✓ Öğretmen adaylarının yazmaya ilişkin kaygı puanları ilk ve ortaokulda (1-8. Sınıflarda) iken öğretmenlerinin yaptırdıkları yazma etkinliklerinin sıklığına göre farklılaşmakta mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Öğretmen adaylarının yazmaya ilişkin kaygı puanlarını var olan durumlara göre inceleyen bu araştırmanın modeli nicel araştırma modellerinden olan genel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Karasar (2017) genel tarama modelini, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da evrenden alınacak örneklem üzerinden yapılan model olarak tanımlamıştır. Araştırmada tarama modelinin seçilmesinin temel sebebi, sınıf ve Türkçe öğretmen adaylarının yazma kaygı durumlarını ortaya koymak için ve evrenin tamamını ulaşılması güç olduğu için tarama modeli seçilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini İstanbul ili Avrupa Yakası'nda bulunan üniversitelerde öğrenim görmekte olan Sınıf ve Türkçe Öğretmeni adayları oluşturmaktadır. Araştırmaya 197 Sınıf Öğretmeni adayı ve 84 Türkçe Öğretmeni adayı toplamda 281 öğretmen adayı dahil edilmiştir. Öğretmen adayları gönüllük esası ile çalışmaya katılmıştır.

Çalışmaya katılan öğretmen adaylarının kişisel bilgileri Tablo 1’de belirtilmiştir.

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Sınıf ve Türkçe Öğretmen Adaylarının Kişisel Bilgileri

Değişkenler	Gruplar	Frekans		Yüzde (%)	
		SÖA	TÖA	SÖA	TÖA
Cinsiyet	Kadın	117	70	89.8	83.3
	Erkek	20	14	10.2	16.7
Yaş	17-19 yaş arası	26	16	13.2	19.0
	20-22 yaş arası	142	57	72.1	67.9
	23-25 yaş arası	25	8	12.7	9.5
	26 ve üzeri	4	3	2.0	3.6
Anne Eğitim	İlkokul	88	32	44.7	38.1
	Ortaokul	40	20	20.3	32.8
	Lise	39	20	19.8	32.8
	Üniversite	30	12	15.2	14.3
Baba Eğitim	İlkokul	53	22	26.9	26.2
	Ortaokul	41	19	20.8	22.6
	Lise	64	29	32.5	34.5
	Üniversite	36	13	18.3	15.5
Sahip Olunan Kitap Sayısı	20-40 arası	49	14	24.9	16.7
	41-60 arası	51	18	25.9	21.4
	61-80 arası	44	15	22.3	17.9
	81-100 arası	15	21	7.6	25.0
	101 ve üzeri	38	16	19.3	19.0
Kitap Okuma Durumu	Hiç okumam	10	7	5.1	8.3
	Her gün okurum	27	7	13.7	8.3
	İki günde bir okurum	29	18	14.7	21.4
	Haftada bir okurum	36	9	18.3	10.7
	Hafta sonları okurum	34	25	17.3	29.8
	Ayda bir okurum	61	18	31.0	21.4
TV izleme Durumu	İzlemem	90	40	45.7	47.6
	Yarım saat izlerim	39	18	19.8	21.4
	1 saat izlerim	25	11	12.7	13.1
	1,5 saat izlerim	13	5	6.6	6.0
	2 saat izlerim	18	4	9.1	4.8
	2 saat ve daha fazla izlerim.	12	6	6.1	7.1
İnternette Geçirdiği Zaman	İnternet kullanmıyorum	-	1	-	1.2
	1 saat	13	6	6.6	7.1
	1,5 saat	16	8	8.1	9.5
	2 saat	39	14	19.8	16.7
	2,5 saat	129	55	65.5	65.5
İlk ve Ortaokulda (1-8. Sınıf) öğretmenlerinizin yazma etkinliği yapma sıklığı	Her gün	52	10	26.4	11.9
	Haftada bir gün	44	25	22.3	29.8
	Haftada 2-3 gün	54	19	27.4	22.6
	On beş günde bir	18	12	9.1	14.3
	Ayda bir	29	18	14.7	21.4

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan sınıf ve Türkçe öğretmeni adaylarının özellikleri belirtilmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının demografik özellikleri şu şekildedir; 117 kadın (%89.8) ve 20 erkektir (%10.2). 17-19 yaş arasında 26 (%13.2), 20-22 yaş arasında 142 (%72.1), 23-25 yaş arasında 25 (%12.7) ve 26 yaş üzeri 4 (%2.0) sınıf öğretmeni adayı bulunmaktadır.

Türkçe öğretmen adaylarının demografik özellikleri şu şekildedir; 70 kadın (%83.3) ve 14 erkektir (%16). 17-19 yaş arasında 16 (%19.0), 20-22 yaş arasında 57 (%67.9), 23-25 yaş arasında 8 (%9.5) ve 26 yaş üzeri 3 (%3.6) Türkçe öğretmen adayı bulunmaktadır.

Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak öğretmen adaylarının yazmaya ilişkin kaygı puanlarını incelemek amacıyla Karakaya ve Ülper tarafından oluşturulan “Yazma Kaygısı Ölçeği” kullanılmıştır (2011). Ölçekte 35 madde bulunmaktadır. Ölçek maddelerine verilen cevaplar beşli likert tipindedir. Ölçek maddelerinin cevapları; 5 “Her zaman”, 4 “Çoğu zaman”, 3 “Ara sıra”, 2 “Çok seyrek”, 1 “Hiçbir zaman” şeklindedir. Ölçekten alınabilecek en yüksek değer 175 en düşük değer 35’tir. Bu da alınan yüksek puanın yüksek kaygı düzeyi, alınan düşük puanın düşük kaygı düzeyi anlamına geldiğini göstermektedir. Ölçek tek boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa

güvenilirlik katsayısı .97’dir (Karakaya ve Ülper, 2011). Güvenilirlik katsayısının .90 üzerinde olması çok yüksek güvenilirlik olması demektir (Özdamar, 2017).

Araştırma veriler kâğıt üzerine basılı ve online formlar aracılığıyla iki hafta içinde toplanmıştır. Araştırmada güvenilirlik sağlamak amacıyla iç tutarlık kat sayısı hesaplanmıştır. Araştırmanın iç tutarlık Cronbach Alpha kat sayısı .975 olarak bulunmuştur. Bu durum araştırmada elde edilen verilerin oldukça güvenilir olduğunun göstergesidir.

Veri Analizi

Araştırma verilerinin analizinde istatistik programı kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının yazma kaygı puanlarını belirlemek amacıyla aritmetik ortalama ve standart sapma gibi betimsel istatistikler hesaplanmıştır. Analizlere geçilmeden önce verilerin normal dağılımları kontrol edilmiştir. Araştırma verilerinin normalliğine ilişkin sonuçlar Tablo 2’de belirtilmiştir.

Tablo 2: Sınıf ve Türkçe Öğretmen Adaylarının Yazma Kaygısı Ölçeğine Ait Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Ölçek		Çarpıklık Değerleri		Basıklık Değerleri	
		İstatistik	Standart Hata	İstatistik	Standart Hata
YKÖ	Sınıf Öğretmenliği Adayları	.598	.173	-.483	.345
	Türkçe Öğretmenliği Adayları	.328	.263	-.619	.520

Tablo 2 incelendiğinde Yazma Kaygısı Ölçeğinde sınıf öğretmeni adaylarının ve Türkçe öğretmeni adaylarının çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1.500 ile +1.500 (Tabachnick ve Fidell, 2013) arasında olduğu belirlenmiş olup dağılımın normal olduğu ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan bu sonuç doğrultusunda araştırmanın alt problemlerinde parametrik testler kullanılmıştır.

Verilerin normal dağılım göstermesinin ardından bölüm ve cinsiyet değişkenlerinde bağımsız gruplar t-testi analizinden; yaş, ebeveyn eğitim durumu, sahip olunan kitap sayısı, kitap okuma durumları, TV izleme durumları, internette geçirdikleri zaman ve ilköğretimde yazma etkinliği yapma sıklıklarında tek yönlü varyans analizinde (One-Way ANOVA) yararlanılmıştır. Yapılan analizler tablolar halinde sunulmuştur.

BULGULAR

Sınıf ve Türkçe öğretmeni adaylarının yazma kaygı puanları Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3: Öğretmen Adaylarının Kaygı puanları

Bölüm	N	$\bar{X}$	Min. Değ.	Max. Değ.	Kaygı Düzeyi
SÖA	197	2.284	1.00	4.86	Orta
TÖA	84	2.290	1.00	4.23	Orta

Tablo 3 incelendiğinde Sınıf ve Türkçe Öğretmenliği Adaylarının yazma kaygılarının orta düzeyde olduğu görülmektedir. Ayrıca Türkçe öğretmeni adaylarının kaygı puanlarının ortalaması sınıf öğretmeni adaylarından daha yüksektir.

Öğretmen adaylarının okudukları bölüm türüne göre yazma kaygısına yönelik yapılan t-testi sonucu Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4: Öğretmen Adaylarının Bölümlerine Göre Yapılan Bağımsız Gruplar t-Testi Analizi Sonuçları

Bölümler	N	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p
Sınıf Öğretmenliği Adayları	197	2.284	.934	279	-.056	.956
Türkçe Öğretmenliği Adayları	84	2.290	.767			

Tablo 4 incelendiğinde öğretmen adaylarının Sınıf veya Türkçe Öğretmenliği bölümünde olmaları yazma kaygı puanlarını anlamlı derecede farklılaştırmamaktadır [$t_{(279)} = -.056$; $p > .05$]. Ama ortalamalara baktığımızda Türkçe Öğretmenliği adaylarının puan ortalaması daha yüksektir. Sınıf Öğretmenliği adaylarından daha fazla yazma kaygıları olduğu söylenebilir.

Sınıf ve Türkçe öğretmeni adaylarının yazma kaygısı ölçeğinde cinsiyet değişkenine göre yapılan t-testi sonucu Tablo 5’te belirtilmiştir.

Tablo 5: Sınıf ve Türkçe Öğretmen Adaylarının Yazma Kaygılarının Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Bölüm	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p
SÖA	Kadın	177	2.253	.903	195	-1.370	.172
	Erkek	20	2.554	1.164			
TÖA	Kadın	70	2.338	.775	82	1.272	.207
	Erkek	14	2.053	.699			

Tablo 5’e bakıldığında yazma kaygıları cinsiyete göre incelenmiştir. Sınıf Öğretmenliği adaylarının [$t_{(195)} = -1.370$; $p > .05$] ve Türkçe Öğretmenliği adaylarının [$t_{(82)} = 1.272$; $p > .05$] yazma kaygıları cinsiyete göre farklılık

göstermemektedir. Anlamlı farklılık çıkmamasına rağmen sınıf öğretmeni adaylarında erkek öğrencilerin, Türkçe öğretmenliği adaylarında ise kadın öğretmenlerin yazma kaygı puanları yüksek çıkmıştır.

Sınıf ve Türkçe öğretmeni adaylarının yazma kaygısı ölçeğinde yaş değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) sonucu Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Sınıf ve Türkçe Öğretmen Adaylarının Yazma Kaygılarının Yaş Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Değişken	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p	Fark
SÖA	17-19 yaş arası	26	2.576	.988	Gruplar arası	3.238	2	1.619	1.873	.156	-
	20-22 yaş arası	142	2.268	.905	Gruplar içi	167.691	194	.864			
	23 yaş ve üzeri	29	2.100	.997	Toplam	170.930	196				
TÖA	17-19 yaş arası	16	2.259	.736	Gruplar arası	.027	2	.014	.023	.978	-
	20-22 yaş arası	57	2.302	.797	Gruplar içi	48.744	81	.602			
	23 yaş ve üzeri	11	2.272	.707	Toplam	48.771	83				

Tablo 6 incelendiğinde Sınıf Öğretmenliği adayları [$F_{(2-196)} = 1.873$; $p > .05$] ve Türkçe Öğretmenliği adaylarının [$F_{(3-83)} = .023$; $p > .05$] yaş değişkenine göre yazma kaygılarında anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmemiştir. Sınıf Öğretmeni adaylarının yaş gruplarına bakıldığında 17-19 yaş arasındaki öğretmen adaylarının yazma kaygı puan ortalamaları yüksek çıkmıştır. Türkçe Öğretmenliğinde ise 20-22 yaş aralığındaki öğretmen adaylarının yazma kaygı puan ortalamaları diğer yaş aralıklarından daha yüksektir.

Sınıf ve Türkçe öğretmeni adaylarının yazma kaygısı ölçeğinde anne eğitim durumu değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) sonucu Tablo 7'de belirtilmiştir.

Tablo 7: Sınıf ve Türkçe Öğretmen Adaylarının Yazma Kaygılarının Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Değişken	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p	Fark
SÖA	İlkokul	88	2.391	.914	Gruplar arası	2.059	3	.686	.784	.504	-
	Ortaokul	40	2.196	.872	Gruplar içi	168.871	193	.875			
	Lise	39	2.147	.981	Toplam	170.930	196				
	Üniversite	30	2.264	1.017							
TÖA	İlkokul	32	2.152	.791	Gruplar arası	2.082	3	.694	1.189	.319	-
	Ortaokul	20	2.264	.795	Gruplar içi	46.689	80	.584			
	Lise	20	2.559	.587	Toplam	48.771	83				
	Üniversite	12	2.255	.892							

Tablo 7'de Sınıf Öğretmenliği adayları [$F_{(3-196)} = .784$; $p > .05$] ve Türkçe Öğretmenliği adaylarının [$F_{(3-83)} = 1.189$; $p > .05$] anne eğitim duruma göre yazma kaygılarında anlamlı düzeyde farklılık olmadığı görülmüştür. Sınıf öğretmeni adaylarında annesi ilkokul mezunu olan öğretmen adaylarının yazma kaygı puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur. Türkçe öğretmenliği adaylarında ise annesi lise mezunu olan öğretmen adaylarının yazma kaygı puanları daha yüksek olarak tespit edilmiştir.

Sınıf ve Türkçe öğretmeni adaylarının yazma kaygısı ölçeğinde baba eğitim durumu değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) sonucu Tablo 8'de belirtilmiştir.

Tablo 8: Sınıf ve Türkçe Öğretmen Adaylarının Yazma Kaygılarının Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Değişken	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p	Fark
SÖA	İlkokul	53	2.251	.947	Gruplar arası	1.757	3	.586	.668	.573	-
	Ortaokul	41	2.467	.933	Gruplar içi	169.173	193	.877			
	Lise	64	2.229	.921	Toplam	170.930	196				
	Üniversite	39	2.226	.950							
TÖA	İlkokul	22	2.322	.709	Gruplar arası	.327	3	.109	.180	.910	-
	Ortaokul	19	2.310	.788	Gruplar içi	48.444	80	.606			
	Lise	29	2.320	.738	Toplam	48.771	83				
	Üniversite	14	2.151	.938							

Tablo 8'e bakıldığında Sınıf Öğretmenliği adayları [$F_{(3-196)} = .668$; $p > .05$] ve Türkçe Öğretmenliği adaylarının [$F_{(3-83)} = .180$; $p > .05$] baba eğitim düzeyi değişkenine göre yazma kaygılarında anlamlı düzeyde farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarında babaları ortaokul mezunu olan öğretmen adaylarının yazma kaygı puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur. Türkçe öğretmenliği adaylarında babaları ilkokul mezunu olan öğretmen adaylarının yazma kaygı puanı ise diğerlerinden daha yüksek çıkmıştır.

Sınıf ve Türkçe öğretmeni adaylarının yazma kaygısı ölçeğinde sahip olunan kitap sayısı değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) sonucu Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9: Sınıf ve Türkçe Öğretmen Adaylarının Yazma Kaygılarının Sahip Olunan Kitap Sayısı Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Değişken	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p	Fark
SÖA	20-40 arası	40	2.536	.999	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	7.158	4	1.790	2.098	.083	-
	41-60 arası	51	2.384	.962		163.771	192	.853			
	61-80 arası	44	2.149	.810		170.930	196				
	81-100 arası	15	2.158	.730							
	101 ve üzeri	38	2.029	.956							
TÖA	20-40 arası	14	2.684	.561	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	4.732	4	1.183	2.122	.086	-
	41-60 arası	18	2.202	.767		44.039	79	.557			
	61-80 arası	15	2.530	.631		48.771	83				
	81-100 arası	21	2.059	.747							
	101 ve üzeri	16	2.125	.939							

Tablo 9 incelendiğinde Sınıf Öğretmenliği adayları [$F_{(4-196)} = .688$; $p > .05$] ve Türkçe Öğretmenliği adaylarının [$F_{(4-83)} = 1.412$; $p > .05$] sahip oldukları kitap sayısı değişkenine göre yazma kaygılarında anlamlı düzeyde farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Sınıf ve Türkçe Öğretmenliği adaylarının 20-40 arasında kitabı olan öğretmen adaylarının yazma kaygı puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur. En az kitaba sahip olan öğretmen adaylarının yazma kaygı puan ortalamasına sahiptir.

Sınıf ve Türkçe öğretmeni adaylarının yazma kaysısı ölçeğinde kitap okuma durumlarına göre yapılan tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) sonucu Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10: Sınıf ve Türkçe Öğretmen Adaylarının Yazma Kaygılarının Kitap Okuma Durumlarına Göre Karşılaştırılması

	Değişken	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p	Fark
SÖA	Hiç okumam	10	2.780	1.287	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	6.095	5	1.219	1.413	.221	-
	Her gün okurum	27	2.077	.983		164.834	191	.863			
	İki günde bir okurum	29	2.140	.820		170.930	196				
	Haftada bir okurum	36	2.305	.907							
	Hafta sonları okurum	34	2.147	.872							
	Ayda bir okurum	61	2.426	.932							
TÖA	Hiç okumam	7	2.531	.532	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	1.790	5	.358	.594	.704	-
	Her gün okurum	7	2.686	.633		46.982	78	.602			
	İki günde bir okurum	18	2.216	.818		48.771	83				
	Haftada bir okurum	9	2.238	.858							
	Hafta sonları okurum	25	2.222	.788							
	Ayda bir okurum	18	2.238	.793							

Tablo 10'da Sınıf Öğretmenliği adayları [$F_{(5-196)} = 1.413$; $p > .05$] ve Türkçe Öğretmenliği adaylarının [$F_{(5-83)} = .594$; $p > .05$] kitap okuma durumlarına göre yazma kaygılarında anlamlı düzeyde farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarında hiç kitap okumayan öğretmen adaylarının yazma kaygı puan ortalamaları okuyanlara göre daha yüksek tespit edilmiştir. Türkçe öğretmenliği adaylarında her gün kitap okuyan öğretmen adaylarının yazma kaygıları daha az kitap okuyanlardan daha yüksek çıkmıştır.

Sınıf ve Türkçe öğretmeni adaylarının yazma kaysısı ölçeğinde TV izleme durumlarına göre yapılan tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) sonucu Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11: Sınıf ve Türkçe Öğretmen Adaylarının Yazma Kaygılarının TV İzleme Durumlarına Göre Karşılaştırılması

	Değişken	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p	Fark
SÖA	İzlemem	90	2.202	.948	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	1.896	5	.379	.428	.828	-
	Yarım saat	39	2.282	.975		169.034	191	.885			
	1 saat	25	2.414	.783		170.930	196				
	1,5 saat	13	2.539	.902							
	2 saat	18	2.291	.997							
	2 saat ve daha fazla	12	2.291	1.027							
	TÖA	İzlemem	40	2.229		.754	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	1.847			
Yarım saat		18	2.438	.768	46.924	78		.602			
1 saat		11	2.153	.870	48.771	83					
1,5 saat		5	2.314	1.029							
2 saat		4	2.786	.517							
2 saat ve daha fazla		6	2.152	.649							

Tablo 11'e bakıldığında öğretmen adaylarının TV izleme durumlarına göre analizler yapılmıştır. Sınıf Öğretmenliği adayları [$F_{(5-196)} = .428$; $p > .05$] ve Türkçe Öğretmenliği adaylarının [$F_{(5-83)} = .614$; $p > .05$] günlük TV izleme sürelerine göre yazma kaygılarında anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmemiştir. Sınıf öğretmeni adaylarında günlük

bir buçuk saat televizyon izleyen, Türkçe öğretmenliği adaylarında ise günlük iki saat televizyon izleyen öğretmen adaylarının yazma kaygı puan ortalamaları yüksek olarak bulunmuştur.

Sınıf ve Türkçe öğretmeni adaylarının yazma kaygısı ölçeğinde günlük internette geçirdikleri zamana göre yapılan tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) sonucu Tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12: Sınıf ve Türkçe Öğretmen Adaylarının Yazma Kaygılarının İnternette Geçirdikleri Zamana Göre Karşılaştırılması

Değişken	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p	Fark
SÖA	1 saat	13	2.244	.998	Gruplar arası	.778	.259	.294	.830	-
	1,5 saat	16	2.116	.880	Gruplar içi	170.152	.882			
	2 saat	39	2.233	.893	Toplam	170.930	196			
	2,5 saat	129	2.324	.953						
TÖA	1 saat	7	1.980	.658	Gruplar arası	2.170	.723	1.242	.300	-
	1,5 saat	8	1.950	.551	Gruplar içi	46.602	.583			
	2 saat	14	2.474	.894	Toplam	48.771	83			
	2,5 saat	55	2.333	.764						

Tablo 12 incelendiğinde sınıf öğretmenliği adayları [$F_{(3-196)} = .294$; $p > .05$] ve Türkçe Öğretmenliği adaylarının [$F_{(3-83)} = 1.242$; $p > .05$] günlük internette geçirdikleri zaman değişkenine göre yazma kaygılarında anlamlı düzeyde farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarında internette 2.5 saat vakit geçirenlerin yazma kaygı puan ortalaması yüksek iken Türkçe öğretmenliği adaylarında 2 saat internette vakit geçirenlerin yazma kaygı puan ortalaması yüksek bulunmuştur.

Sınıf ve Türkçe öğretmeni adaylarının yazma kaygısı ölçeğinde İlk ve Ortaokulda (1-8. Sınıf) öğretmenlerinizin yazma etkinliği yapma sıklığı değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) sonucu Tablo 13’te gösterilmiştir.

Tablo 13: Sınıf ve Türkçe Öğretmen Adaylarının Yazma Kaygılarının İlk ve Ortaokulda (1-8. Sınıf) Öğretmenlerinizin Yazma Etkinliği Yapma Sıklığına Göre Karşılaştırılması

Değişken	N	$\bar{X}$	Ss	Varyans	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p	Fark	
SÖA	Her gün	52	2.041	.884	Gruplar arası	4.540	4	1.135	1.310	.268	-
	Haftada bir gün	44	2.353	.952	Gruplar içi	166.390	192	.867			
	Haftada 2-3 gün	54	2.413	.823	Toplam	170.930	196				
	On beş günde bir	18	2.254	.879							
	Ayda bir	29	2.392	1.173							
TÖA	Her gün	10	2.497	1.027	Gruplar arası	1.829	4	.457	.770	.548	-
	Haftada bir gün	25	2.326	.693	Gruplar içi	46.942	79	.594			
	Haftada 2-3 gün	19	2.126	.612	Toplam	48.771	83				
	On beş günde bir	12	2.502	.702							
	Ayda bir	18	2.157	.899							

Tablo 13’e bakıldığında Sınıf Öğretmenliği adayları [$F_{(4-196)} = .268$; $p > .05$] ve Türkçe Öğretmenliği adaylarının [$F_{(4-83)} = .770$; $p > .05$] ilk ve ortaokulda (1-8. Sınıf) öğretmenlerinin yazma etkinliği yapma sıklığı değişkenine göre yazma kaygılarında anlamlı düzeyde farklılık olmadığı tespit edilmiştir

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Sınıf öğretmeni adaylarını ve Türkçe öğretmeni adaylarının yazma kaygılarının orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Can (2024) sınıf öğretmenliği adaylarının yazma kaygılarını düşük düzeyde tespit etmiştir. Ayrıca Türkçe öğretmenliği adaylarının yazma kaygısı puan ortalaması sınıf öğretmenliği adaylarından daha yüksektir. Fakat bu yükseklik anlamlı bir farklılığa yol açmamıştır. Demirel (2019) öğretmen adayları ile yürüttüğü çalışmasında Türkçe öğretmenliği adayları ve diğer (sınıf, sosyal, özel eğitim öğretmenliği adayları) öğretmen adayları arasında anlamlı farklılık bulmuştur. Çalışmasında Türkçe öğretmenliği adaylarının yazma kaygı puanı diğer öğretmen adaylarından daha düşük çıkmıştır. Yürütülen bu çalışmada ise anlamlı farklılık çıkmamış ve hatta Türkçe öğretmenliği adaylarının yazma kaygısı puanı daha yüksek çıkmıştır. Bunun sebebi ise diğer öğretmen adaylarının olmaması, katılımcıların başarı sıralamalarından ve okudukları bölümlerden kaynaklanıyor olabilir. Tiryaki (2011) çalışmasında üniversite öğrencilerinin yazma kaygılarının orta düzeyde olduğunu saptamıştır.

Sınıf ve Türkçe öğretmenliği adaylarının cinsiyet değişkenine göre yazma kaygı puan ortalamalarında anlamlı düzeyde farklılık bulunmamıştır. Anlamlı farklılık çıkmamasına rağmen sınıf öğretmeni adaylarında erkek öğrencilerin, Türkçe öğretmenliği adaylarında ise kadın öğretmenlerin yazma kaygı puanları yüksek çıkmıştır. Sınıf ve Türkçe öğretmenliği adaylarında cinsiyet değişkeninde alan yazında yapılan çalışmalarda da anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür (İşeri ve Ünal, 2012; Kuşdemir, Şahin ve Bulut, 2016; Kalaycı ve Erdoğan, 2017). Fakat literatürde yapılan incelemeler sonucunda Demirel’in (2019) çalışmasında öğretmen adaylarının yazma kaygısının

cinsiyete göre farklılaştığı, erkek öğretmen adaylarının kadın öğretmen adaylarından daha yüksek yazma kaygılarının olduğu da bulunmuştur. Yapılan bu çalışmada anlamlı farklılık bulunmamış fakat sınıf öğretmeni adaylarında erkek öğrencilerin yazma kaygıları Demirel'in (2019) çalışmasında olduğu gibi daha yüksektir.

Sınıf ve Türkçe öğretmenliği adaylarının yaş değişkenine göre yazma kaygı puan ortalamalarında anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Karahan (2017) Türkçe öğretmenliği adayları ile yaptığı çalışmada yaş değişkeninde anlamlı farklılık tespit etmemiştir. Sınıf Öğretmeni adaylarının yaş gruplarına bakıldığında 17-19 yaş arasındaki öğretmen adaylarının yazma kaygı puan ortalamaları yüksek çıkmıştır. Sınıf öğretmenliği adaylarında 17-19 yaş grubundaki öğrencilerde yazma kaygı puan ortalamasının yüksek çıkmasının temel sebebi öğrencilerin üniversiteye yeni başlamış olmaları olabilir. Türkçe öğretmenliği adaylarında da benzer sonuç beklenirken 20-22 yaş aralığındaki öğretmen adaylarının yazma kaygı puan ortalamaları diğer yaş aralıklarından daha yüksek çıkmıştır.

Sınıf ve Türkçe öğretmenliği adaylarının anne ve baba mezuniyeti değişkenlerinde anlamlı farklılık çıkmamıştır. Ebeveynlerin mezuniyetinin yazma kaygısı üzerinde etkisinin olmadığını söylemek mümkündür. Sınıf öğretmeni adaylarında annesi ilkököl mezunu olan öğretmen adaylarının ve babaları ortaokul mezunu olan öğretmen adaylarının yazma kaygı puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur. Türkçe öğretmenliği adaylarında ise annesi lise mezunu olan öğretmen adaylarının ve babaları ilkököl mezunu olan öğretmen adaylarının yazma kaygı puanları daha yüksek olarak tespit edilmiştir. Ebeveynlerin eğitim seviyesi yazma kaygıları üzerinde farklı sonuçlar çıkarmaktadır.

Sınıf ve Türkçe öğretmenliği adaylarında sahip olunan kitap sayısına göre yazma kaygı puanlarında farklılık tespit edilmemiştir. Sınıf ve Türkçe Öğretmenliği adaylarının 20-40 arasında kitabı olan öğretmen adaylarının yazma kaygı puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur.

Sınıf ve Türkçe öğretmenliği adaylarında okunan kitap sayısına göre yazma kaygı puan ortalamalarında anlamlı düzeyde ilişki olmadığı görülmüştür. Sınıf öğretmeni adaylarında hiç kitap okumayan öğretmen adaylarının yazma kaygı puan ortalamaları okuyanlara göre daha yüksek tespit edilmiştir. Türkçe öğretmenliği adaylarında her gün kitap okuyan öğretmen adaylarının yazma kaygıları daha az kitap okuyanlardan daha yüksek çıkmıştır.

Sınıf ve Türkçe öğretmenliği adaylarında günlük televizyon izleme sürelerine göre yazma kaygı puan ortalamalarında anlamlı düzeyde farklılık bulunmamıştır. Sınıf öğretmeni adaylarında günlük bir buçuk saat televizyon izleyen, Türkçe öğretmenliği adaylarında ise günlük iki saat televizyon izleyen öğretmen adaylarının yazma kaygı puan ortalamaları yüksek olarak bulunmuştur.

Sınıf ve Türkçe öğretmenliği adaylarında günlük internette geçirilen süre değişkenine göre yazma kaygı puan ortalamalarında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Sınıf öğretmeni adaylarında internette 2.5 saat vakit geçirenlerin yazma kaygı puan ortalaması yüksek iken Türkçe öğretmenliği adaylarında 2 saat internette vakit geçirenlerin yazma kaygı puan ortalaması yüksek bulunmuştur.

Sınıf öğretmeni ve Türkçe öğretmenliği adaylarının yazma kaygılarına ilköğretimde öğretmenlerinin yaptıkları yazma etkinliği sıklığı değişkenine göre bakıldığında her iki grup için de anlamlı bir fark bulunmamıştır. Sınıf öğretmenliği adaylarında haftada iki üç çalışma yapılan öğretmen adaylarının kaygıları, on beş günde ve ayda bir çalışma yapılan öğretmen adaylarından daha yüksek bulunmuştur. Türkçe öğretmenliğinde ayda bir çalışma yapılan öğretmen adaylarının kaygıları ayda bir çalışma yapılan öğretmen adaylarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Literatürdeki çalışma sonuçlarında göre öğretmen adaylarının yazma sıklıkları arttıkça yazma kaygıları düştüğü tespit edilmiştir (İşeri ve Ünal, 2012; Karakaya ve Ülper, 2011). Yapılan bu çalışma ile literatürdeki çalışmalar örtüşmemektedir. Bu çalışma sonuçlarının literatürle örtüşmemesinin temel nedeni ise ilkökullarda yapılan yazma çalışmalarındaki başarı düzeylerinin düşük (Zorbaz, 2010) olmasından kaynaklandığı tahmin edilmektedir. İlkokullarda yapılacak olan uygun yazma çalışmaları (Uysal 2022; Uysal ve Sidekli, 2020; 2022; 2024) başarılı olması hem ilkököl düzeyindeki öğrencilerin yazma becerilerini artıracak (Sidekli ve Uysal, 2017; Uysal, 2022) hem de ilerleyen dönemlerde öğrencilerde yazma kaygılarının azalmasını sağlayacaktır.

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda bazı önerilerde bulunulmuştur.

- ✓ Öğretmen adaylarının yazma kaygılarını azaltmak için “Yazılı Anlatım” dersleri üniversitelerde verilebilir.
- ✓ Öğretmen adaylarının yazma kaygılarını azaltmak için düzenli olarak farklı yazma stratejilerinin uygulandığı çalışmalar oluşturulabilir.
- ✓ Aynı araştırma bağlamından katılımcıların benlik algıları ile yazma kaygıları arasındaki ilişkiyi incelemek için korelasyon çalışması yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Bozgün, K. (2022). İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin yazma kaygıları üzerine bir araştırma. *Temel Eğitim*, (16), 6-15.
- Can, B. (2024). Sınıf öğretmeni adaylarının yazma kaygılarının incelenmesi. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 12(1), 90-114. <https://doi.org/10.35233/oyea.1380657>
- Çakmak, E. ve Civelek, F. (2013). Tartışmacı yazma eğitiminin öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri ve yazma kaygılarına etkisi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(2), 355-371.
- Demir, S. (2023). Öğretmen adaylarının konuşma kaygılarının incelenmesi. *Muallim Rıfat Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 131-150.
- Demirel, A. (2019). Öğretmen adaylarının yazma kaygıları ile yaratıcı yazma başarıları arasındaki ilişki üzerine bir inceleme. *International Journal of Language Academy*, 7(4), 210-220.
- Göçer, A., (2010). Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi - Journal of International Social Research*, vol.3, no.12, 178-195.
- Güneyli, A. (2016). Kıbrıslı Türk öğrencilerin yazma kaygısı düzeylerinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 41(183).
- İşeri, K., ve Ünal, E. (2012). Türkçe öğretmen adaylarının yazma kaygı durumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 67-76.
- Kalaycı, D., ve Erdoğan, T. (2017). Sınıf ve Türkçe öğretmeni adaylarının yazma kaygılarının incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(64-Ek Sayı), 1480-1495.
- Karahan, B. Ü. (2017). Türkçe öğretmeni adaylarının yazma kaygıları ile yazma alışkanlıkları arasındaki ilişki. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(5), 3065-3075.
- Karakaya, İ. ve Ülper, H. (2011). Yazma kaygısı ölçeğinin geliştirilmesi ve yazma kaygısının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*. İstanbul: EDAM Yayınları. 11(2) 691-707.
- Kardaş, H., ve Kaya, M. (2023). İki dilli öğrencilerin Türkçe dinleme kaygılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 125-141. <https://doi.org/10.48066/kusob.1297071>
- Kuşdemir, Y., Şahin, D., ve Bulut, P. (2016). Sınıf öğretmeni adaylarının yazma kaygılarının incelenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2016(7), 100-109.
- Maden, A., ve Durukan, E. (2016). Türkçe öğretmeni adaylarının dinleme kaygıları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 5(4).
- Özdamar, K. (2017). Ölçek ve test geliştirme yapısal eşitlik modellemesi. *Eskişehir: Nisan Kitabevi*.
- Öztürk, B. K. (2012). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yazma kaygılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 59-72.
- Sidekli, S. ve Uysal, H. (2017). An examination of graduate theses made for writing education: A meta-analysis study. *Electronic Turkish Studies*, 12(25), 705-720.
- Temel, S. ve Katrancı, M. (2019). İlkokul öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri, yazmaya yönelik tutumları ve yazma kaygıları arasındaki ilişki. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7(17), 322-356.
- Tiryaki, E. N. (2011). Üniversite öğrencilerinin tartışmacı metin yazma becerileri ile yazma kaygısı ve eleştirel düşünme becerileri (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). *Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay*.
- Uysal, H. (2022). İkinci sınıf öğrencilerinin yazma becerisinin geliştirilmesi: Düşün-araştır-tartış-yaz-sun (Yayımlanmamış Doktora Tezi). *Marmara Üniversitesi, İstanbul*.
- Uysal, H. ve Sidekli, S. (2020). Developing story writing skills with fourth grade students' mind mapping method. *Education and Science*, 45(204), 1-22.
- Uysal, H. ve Sidekli, S. (2022). Öğrencilerin ön yazma aşamasında kullanılabilecekleri bir araç: Hikâye ağacı. *International Primary Education Research Journal*, 6(2), 140-151.
- Uysal, H. ve Sidekli, S. (2024). So easy to write a story with a mind map: an experimental study. *GIST–Education and Learning Research Journal*, 28(1).
- Uysal, H., Sidekli, S., ve Tolun, K. (2021). İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin yazma eğilimlerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 245-257. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.807005>

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (10. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Zorbaz, K. Z. (2010). Yazma kaygısı ve yazma kaygısının ölçülmesi. *Education Sciences*, 6(3), 2271-2280.